

KEHITYSPOLITIIKAN FINANSSISIIJOITUKSET

– Suomen vastaus kestävän kehityksen rahoitusvajeeseen

YK:ssa sovittujen **kestävän kehityksen tavoitteiden** saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä vaatii ennennäkemättömiä ponnisteluja. Suomi pyrkii osaltaan helpottamaan tilannetta kehityspoliittisilla finanssisijoituksilla. Ne ovat olleet käytössä vuodesta 2016.

Finanssisijoituksilla edesautetaan pääomien kohdistumista työllistävään yritystoimintaan ja muuhun kestävästä kehityksestä edistävään toimintaan. Tällä hetkellä hyvätkään yritykset kehitysmaissa eivät pysty kasvamaan ja sitä kautta työllistämään riittävästi, koska ne eivät saa kohtuuhintaista rahoitusta. Työpaikoista on kova pula, koska lähes kaikki väestönkasvu tapahtuu nykyisin kehitysmaissa, etenkin Afrikassa.

Sijoitukset parantavat **yhteiskunnan toimintaedellytyksiä** myös epäsuorasti. Esimerkiksi sähköpula on **yhteiskunnalliselle kehitykselle** kuin käsi jarru ja siksi energiantuotanto uusiutuvista lähteistä on suurin yksittäinen sektori, johon Suomen sijoitustoiminta on kohdistunut.

Finanssisijoitukset ovat muodoltaan lainoja ja sijoituksia. Sijoitus voidaan tehdä esimerkiksi monenvälisten kehityspankkien, eräiden YK-järjestöjen temaattisten rahastojen tai muiden kehitysrahoittajien kautta. Rahoitus päätty näiden paikalliset olosuhteet ja markkinat tuntevien toimijoiden kautta varsinaisiin kohteisiinsa, erityisesti yrityksiin kehitysmaissa.

Merkittävä ero tavanomaiseen kehitysyhteistyöhön on siinä, että finanssisijoituksiin käytetyt rahat palautuvat pitkän ajan kuluessa **takaisin Suomelle korkojen kera.** Tuottovoitteet ovat maltilliset, koska rahoitettava toiminta tapahtuu kehitysmaissa. Sijoituksilla haetaan siis ensisijaisesti positiivisia kehitysvaikutuksia, kuten esimerkiksi lisää työpaikkoja, metsäkadon hillintää tai parempia palveluja.

Suomen tavoitteena on kohdentaa sijoituksia erityisesti **vähiten kehittyneisiin, hauraisiin ja alemman keskitulotason maihin.** Toimintaympäristö on niissä usein vaikea. Käytännössä tämäntyyppisellä sijoittamisella luodaan usein markkinoita sinne, missä niitä ei vielä ole.

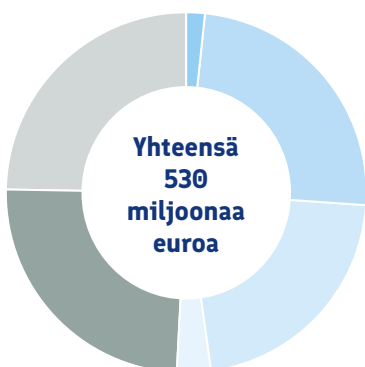
”Finanssisijoitukset ovat muodoltaan lainoja ja sijoituksia. Ne täydentävät muuta kehitysyhteistyötä ja vastaavat kestävän kehityksen rahoitusvajeeseen.”

Samat tavoitteet, eri keinot

	Tavanomainen kehitysapu	Finanssisijoitus
Kohdentuvat Suomen kehityspolitiikan mukaan	✓	✓
Tavoitteena positiiviset kehitysvaikutukset	✓	✓
Lisää valtiontalouden menoja	✓	–
Tuotto- ja palaumaodotus	–	✓

Finanssisijoitukset eivät poista tarvetta muulle kehitysavulle. Esimerkiksi ihmisoikeusaktivistien tai kehitysmaiden hallintouudistusten tukemiseen tarvitaan perinteistä lahjamoitoista apua.

Vuosien 2016–2019 finanssisijoitusmäärärahat

- Latinalaisen Amerikan kehityspankin kehitysrahoituslaitoksen IIC:n pääomakorotus: 9,2 miljoonaa
- Kehitysrahoituslaitos Finnfund: 130 miljoonaa
- Uusi ilmatorahasto, jota hallinnoi Maailmanpankin kehitysrahoituslaitos IFC: 114 miljoonaa
- Pienyritystoiminnan vahvistamiseen Kirkon Ulkomaanavun sijoitusyhtiön kautta: 16 miljoonaa
- Naisyrityttöjen tukemiseen ja ilmastomuutoksen hillitsemiseen: 210 miljoonaa
- Monenkeskisten kehityspankkien tai kehitysrahastojen ohjelmiin, joilla edistetään ruokaturvaa, vastataan ilmastomuutokseen tai tuetaan muita kehityspoliittisia tavoitteita: 50 miljoonaa

= päätökset tehty
 = valmistelu kesken

} 75%

näistä finanssisijoituksista kohdistuu ilmastotyöhön. IFC-Suomi-ilmastorahasto kohdentuu kokonaan ilmastotyöhön, samoin suuri osa Finnfundin sijoituksista ja osa IIC:n sijoituksista.

Sekarahoituksella yksityiset pääomat liikkeelle

Yksi finanssisijoitusten tärkeistä tavoitteista on saada aikaan vipuvaikutusta eli kannustaa myös muuta julkista tai yksityistä rahaa samaan sijoituskohteeseen. Muiden pääomien houkuttelu edellyttää usein, että valtiostioittaja sietää enemmän riskiä tai tyytyy esimerkiksi matalampaan tuottoon kuin muut sijoittajat. Tällaista rakennetta, jossa eri sijoittajat rahoittavat hanketta toisistaan poikkeavin ehdoin, kutsutaan sekarahoitukseksi (*blended finance*).

Vipuvaikutuksen aikaansaaminen on välttämätöntä, sillä **YK:n kestävä kehityksen tavoitteita ei voida saavuttaa yksin julkisella rahalla**. Sekarahoituksella valtiostioittaja mahdollistaa investoinnit sellaisiin kehityksen kannalta tärkeisiin kohteisiin, jotka eivät toteutuisi puhtaasti kaupallisella rahalla.

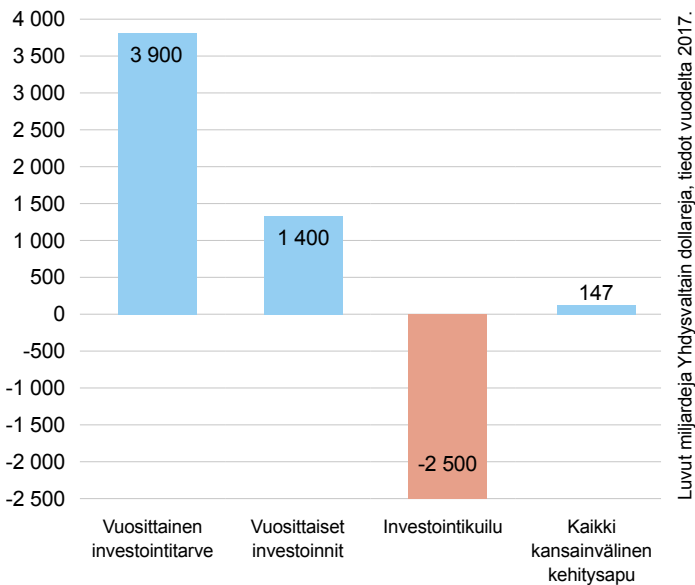
Esimerkiksi vuonna 2017 Suomi sijoitti 114 miljoonaa euroa Maailmanpankki-ryhmän yksityistä sektoria rahoittavan kehitysrahoituslaitoksen IFC:n yhteyteen perustettuun ilmastorahastoon. Suomen rahoitusosuus on sekarahoituksen

periaatteiden mukaisesti pehmeäehtoista eli esimerkiksi rahastosta myönnettyjen lainojen korko voi olla matalampi tai laina-aika pidempi kuin muilla samoja hankkeita rahoitettavilla investoijilla. Tavoitteena on siten houkuttaa mukaan muita julkisia ja yksityisiä pääomia. IFC sijoittaa kaikkiin hankkeisiin Suomen rinnalla omaa pääomaansa.

Rahastosta tuetaan puhtaan ja uusiutuvan energian ratkaisuja ja muita ilmastohankkeita kehitysmaissa. Kyseessä on euromääräisesti Suomen suurin yksittäinen panostus ilmastotyöhön.

Sijoituspäätöksen kautta Suomi tukee sekä Pariisin ilmastopöytäkirjasta laajempia YK:ssa sovittuja kestävä kehityksen tavoitteita (*Sustainable Development Goals, SDG*). Ohjelma pyrkii vastaamaan muiden muassa ruokaturvan ja maatalouden kestävyteen (SDG 2), veden kestävä käyttöön (SDG 6), kestävä energian tukemiseen (SDG 7) ja ilmastomuutoksen torjumiseen (SDG 13) liittyviin YK-tavoitteisiin.

Kestävä kehityksen rahoitusvaje kehitysmaissa

Laina- ja sijoitusmuotoisella kehitysavulla kurotaan investointikiulua pienemmäksi. Tämä tapahtuu vivuttamalla liikkeelle muuta rahaa.

Lähde: YK

Finanssisijoitus taipuu moneen tarkoitukseen

Laina- ja sijoitusmuotoinen kehitysyhteistyö on kansainvälisesti nouseva trendi, jolla vastataan kestävä kehityksen valtaviin rahoitustarpeisiin. Uusi rahoitusmuoto ei vähennä tarvetta tavanomaiselle kehitysyhteistyölle. Finanssisijoituksia käytetäänkin monipuolisesti tukemaan Suomen kehityspolitiikan tavoitteita ja täydentämään muuta kehitysyhteistyötä.

Laina- ja sijoitusmuotoista rahoitusta on järkevintä kohdentaa niille sektoreille, joissa yrityksillä on keskeinen rooli tavaroiden tai palveluiden tuotannossa. Siten sijoituksia kohdennetaan esimerkiksi energiantuotannon sekä pienen ja keskisuur yritystoiminnan tukemiseen.

Toisaalta finanssisijoituksilla voidaan tukea esimerkiksi maatalouden arvoketjuja ja siten edistää ruokaturvaa, jota on tyypillisesti tuettu lahjarahoituksella. Instrumentin käyttömahdollisuudet eivät rajoitu ainoastaan yksityisen sektorin tukemiseen. Osa kehityspankeista hyväksyy jäsenmailtaan lisärahoitusta nykyisin kumppanuuslainojen muodossa. Jos finanssisijoitusta käytetään kumppanuuslainaan, tukea kanavoituu kehitys pankin kautta myös julkisen sektorin hankkeisiin.

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

<http://um.fi/kehityspolitiikka>